

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Štev. 3.

V Ljubljani, sreda dne 18. julija 1917.

Leto I.

Izhaja razen ponedeljka vsak dan dopoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Franč škanska ulica štev. 6, 1. nadstropje, Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 30.—, za pol leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za mesec K 2.50. Za Nemčijo celo leto K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko K 42.—. Posamezne številke po 10 vinarjev.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije za list so poštne proste.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 vin.; pogojem prostor 50 vin.; razglaš in poslano vrstica po 60 vin.; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Vojna — mir.

Diplomatična predzgodovina sedanje vojne še ni povsem pojasnena. Ali kakršnikoli so že bili oficialni vzroki in nagibi, iz katerih se je porodil tako strahoten učinek, je vendar vsakomur jasno, da je eden glavnih povzročiteljev vojne nasprotstvo v materialnih interesih velesil in to nasprotstvo je tudi vzrok dolgotrajnosti vojne in njene neizmerne uničevalne sile. Če premostimo dosedanje uspehe vojne s stališča materialnih interesov držav, vidimo, da je prinesla vojna vsem velikansko škodo, ki je ne poravnana nobena zmaga. Dozdevni zmagovalci in prisiljeni premaganci, vsi jokajo nad razvalinami. Na vseh straneh so sestavljali napačne račune. Vojna je postala blaznost, ki se vzdržuje le še s tem, da nihče več ne računa, ne misli, ne pregleduje škode.

Škoda, ki jo napravi svetovna vojna Evropi in človeštvu, je tako neizmerna, da bi ne bil nihče pričental vojne, če bi bil le slutil njeno dolgotrajnost. Logični sklep tega spoznanja bi pač bil: Končajmo vojno kar najhitreje. Pa ravno velikanska opustošenja vojne so vzrok, da ne pridemo do miru. Če ne zapuša vojna drugega nego žrtve in škodo, kaj bo šele pozneje? In tako se izogibljuje miru, ki nam prinese šele pravo spoznanje za nezmisljenost in barbarstvo vojne, in nadaljuje vojno v upanju, da morda le še prinese kake prednosti. Res je, da so se oni visoko stremeči cilji, ki so ob začetku vojne spravljalji ljudi ob pamet, že močno skrčili, in je torej nadaljevanje vojne še manj upravičeno, kakor njen začetek, a iz te zadrege si pomagajo z izgovorom: Glej, nasprotnik noče konca, jaz nisem kriv, branim se le. Geslo — vojna nam je bila vsiljena — ni vzrok, da se branijo miru. Nadaljevanje vojne vodi le do oslabelosti na vseh straneh, med tem ko ostaja razmerje moči precej enako. V treh

letih vojne so narodi skoraj izkrevneli in vsak nov udarec prihaja iz bolnega telesa in z naporom zadnjih sil. Vojno hujskanje je prikipelo do najgubnejših in najstrahotnejših oblik. Prav tako je, kakor bi pozvali ljudi, ki so na smrtni postelji, naj se obdelujejo drug drugega z noži. Na gotovih straneh gre vojna svojo grozno pot dalje le še zaradi prestiža, ne zaradi interesov, zmagovalec hoče biti za vsako ceno narod, ki največ govori o svojem kulturnem poslanstvu, pa naj bo uničena zaradi tega vsa Evropa.

Le približno resnično sliko, koliko je žrtvovala Evropa v tej vojni, podajajo raziskave študijske družbe za socialne posledice vojne v Kodanju. Na podlagi statističnih podatkov, ki jih zbira družba iz vseh vojskujočih se držav, je izračunala sledeče: Triletni vojni stroški, pokriti z vojnimi posojili, znašajo 350 milijard mark, mrtvih in ranjenih je 24 milijonov mož, od teh mrtvih 7 milijonov; invalidov 5 milijonov in izgube vsled nazadovanja porodov znašajo 9 milijonov. Kdo naj ostane ravnodušen spričo teh števil? Če bi uredili teh sedem milijonov mrtvih v izprevod, bi se raztezal čez 14 tisoč kilometrov, bi segal od Pariza do Vladivostoka! Koliko in kaj bi bili lahko napravili s temi 350 milijardami. Vso Evropo bi izpremenili v paradiz! A rajše smo porabili to ogromno vsoto za umor 7 milijonov zdravih, čvrstih ljudi in vsak umor je veljal 50 tisoč mark. Nikdar še ni bil plačan umor tako drago. Te številke kažejo šele prav jasno, koliko produktivne sile je bilo v Evropi. Če bi bil napravil kdo pred vojno načrte, ki bi v resnici dvignili evropsko prebivalstvo k večji sreči in bi veljali ti načrti le desetino sedaj zapravljenih milijard, bi ga precej razglasili za blazneža in izginil bi za močnim zidovjem.

Se drug tehten vzrok je privedel do vojne. Notranje politične in socialne razmere v Evropi so bile take, da se je od leta do

leta nabiralo več eksplozivnih snovi. In vlade, nikomur odgovorne, so v svoji kratkovidnosti ceptale po tem ogromnem kupu, dokler se ni vnel. Ljudstvo ni imelo kontrole nad početjem vsiljenih vodnikov, je moralo molčati, ko sta bili na tehtnici vojna in mir. Zagotoviti ljudstvu njegove pravice v vsaki državi, to je eden pogoj miru in obenem poročstvo za mir med državami. Ta pogoj za mir mora biti delo ljudstva samega. Naj ne veruje preveč obljubam, ki prihajajo od zgoraj, od zdolaj gor mora priti ozdravitev.

Draginjske doklade

za drž. uradnike, delavce in vpokojence.

Draginjske doklade za državne uradnike, delavce in vpokojence, ki jih je državni zbor dovolil, znašajo pri letnih dohodkih:

14.000 do izključno 18.000 kron pri samcih 156, pri oženjenih 1380, pri oženjenih z dvema otrokoma 1824, nad 2 otroka 2280 kron;

10.000 kron do izključno 14.000 kron pri samcih 348, oženjenih 1236, oženjenih z dvema otrokoma 1680 in nad 2 otroka 2136 kron;

6400 do izključno 10.000 kron pri samcih 720, oženjenih 1536, oženjenih z dvema otrokoma 1992, oženjenih z nad dvema otrokoma 2436 kron;

4800 do izključno 6400 kron pri samcih 1020, oženjenih 1776, oženjenih z dvema otrokoma 2232, oženjenih z nad dvema otrokoma 2676 kron;

3600 do izključno 4800 kron pri samcih 1056, oženjenih 1536, oženjenih z dvema otrokoma 1884, oženjenih z nad dvema otrokoma 2244 kron;

2800 do izključno 3600 kron pri samcih 948, oženjenih 1260, oženjenih z dvema otrokoma 1680, z nad dvema otrokoma 1968 kron;

LISTEK.

A. P.

Poslanec Zavrlè.

(Dalje.)

Zavrlè čita naslednjo notico:

„Javna zadeva. V občini Sv. Lenarta so ceste zelo zanemarjene. Včeraj popoldne si je zlomil županov konj sredi vasi nogo. Morali so dragoceno žival ubiti. Vprašamo: Ali ni nobene odpomoči proti takšni zanikarnosti poklicanih faktorjev? Čemu pa imamo poslanca?“

Zavrlè se nasmehljivo namuza, odloži časopis, s srebrno žličico meša po skodelici in pomisli:

„Kajpak! Se ceste naj popravljamo in blato kidamo z njih.“ — Napravi dva požirka, z grenkim usmevom ogleduje časopis in mrmra polglasno:

„Čemu neki imamo cestni odbor, državnega inženirja, cestnega načelnika, pa cestarje? Taka prismođarija!“

Zopet zapiči oči v časopis in brodarji med napisi posameznih novic in notic. — „Usta-

vi ga kričeči napis: „Poslančeve obljube!“ — Čita:

„Že dlje časa se klati po šentvidski fari ciganska tolpa. Cigani kradejo in plenijo brez usmiljenja. Snoči so udrli skozi okno v hišo Marjete Komarjeve in odnesli ubogi vdovi iz zaprte skrinje prihranke. To se je zgodilo le zaradi tega, ker je najbližnja orožniška postaja oddaljena dve uri hoda. Naš poslanec nam je sicer svoje dni — ob volitvah, (opomba uredništva!) obljubil, da dobimo orožniško postajo tudi v našo faro, toda s svojo obljubo je še vedno na dolgu...“

Zavrlètu se nagrbanci čelo, iz oči mu švigajo bliski, jezno udari z roko po mizi.

„Tako! Obljubil?“ — godrnja razkačen.

— „Seveda sem obljubil, pozneje pa sem županu tudi razjasnil položaj... Ali naj država v vsaki gorski vasi zida kasarno za orožnike?“ — Tako me je vprašal minister, ki je večji demokrat od nas vseh. Sedaj naj pa jaz stražim in preganjam cigane, da bodo ljubeznivi volilci varni pred njimi. Čemu neki imamo orožnike, župana, sodišča, tajno policijo? Strašna neumnost in zlobnost se oprijemlje ljudi!“

Napali si novo cigareto in slabe volje obrača list. Čita uvodnik.

„Mesto... Industrija in obrt... gospoda in delavci... Uradniki in profesorji... Središče okraja... Velevažno industrijsko središče... je vitalnega pomena za kulturni in gospodarski napredek vse dežele... države... pravzaprav, natančno vzeto, vse Evrope, nad katero prihaja Amerikanec s svojim konkurenčnim nožem... Vsi mrtvi... Skandal! Še danes nima mesto ugodne trgovske zveze z velikim svetom. Da!... Neštevilnokrat obljubljena železniška proga je bila že večkrat trasirana. Komisije... Inženirji, komisariji, zemljemerci, vsi župani okraja so se zbrali in kovali načrte. Kje so? Neznansko žalostna je povest o teh železniških načrtih... Poklicani faktorji, genite se!... Kje pa je naš poslanec? Zdi se, da nima zmisla za naše življenske interese... Odločno protestiramo, da bi se norčeval kdorkoli iz njih in jih zlorabljal le za volilne manevre!“

Zavrlè strmi v časopis in ga ozmerja takole:

„Pravi osel si, preljubi člankar! Poznam te po glasu! Železnico naj ti stresem

2200 do izključno 2800 kron pri samcih 780, oženjenih 1104, oženjenih z dvema otrokoma 1464, z nad dvema otrokoma 1812 kron;

1600 do izključno 2200 kron pri samcih 612, oženjenih 912, oženjenih z dvema otrokoma 1272, z nad dvema otrokoma 1620 kron;

1400 do izključno 1600 kron pri samcih 684, oženjenih 864, oženjenih z dvema otrokoma 1056, z nad dvema otrokoma 1260 kron;

manj kot 1400 kron pri samcih 600 K, oženjenih 732, oženjenih z dvema otrokoma 936, z nad dvema otrokoma 1140 kron.

Letni izdatek za draginjske doklade znaša za uradnike, poduradnike, sluge itd. 358 milijonov kron, za vse državne delavce 100 milijonov kron, za upokojene in preostale 74 milijonov kron, skupno tedaj 532 milijonov kron.

Politični pregled.

— **Ustavna reforma v Avstriji in Čehi.** Češki poslanec dr. Stransky piše v „Lidovih Novinah“: „Povedal sem že v ustavnem odseku in ponavljam iznova, da čas za ustavno reformo v Avstriji še ni zrel. To vprašanje in vprašanja Poljske, Irske, Finske in vprašanja o samoodločevanju narodov bo rešila mednarodna mirovna konferenca.“ Glasilo čeških agrarcev „Venkov“ piše v enakem zmislu. Češki agrarci zahtevajo, naj predela „Češki svaz“ še enkrat vprašanje, če se naj udeležijo češki poslanci dela za ustavno reformo ali ne.

— **Ustavna reforma v Avstriji in nemški „Nationalverband.“** Nemški Nationalverband, najbolj zakrknjena in najomejenejša politična zveza v Avstriji, je sestavil sledeči program za rešitev ustavnega vprašanja v Avstriji: 1. Enotnost države ostane nedotaknjena, Galicija se izloči, državni jezik je nemški. 2. Narodnosti v posameznih kronovinah dobe nacionalno avtonomijo, nacionalna okrožja z ozirom na posebne razmere. 3. Razširjenje volilne pravice za avtonomne naprave v državi z zagotovili, ki tvorijo načelo nacionalne avtonomije za varstvo narodnih interesov posameznih narodov. Ta program je dobil na plenarni seji Nationalverbanda večino glasov, proti sta glasovala le dva poslanca. Izvolili so tudi odsek za ustavno vprašanje, kaj naj izdela program v obliki zakonskega predloga. Načelnik tega odseka je poslanec Dobernig. — Nemški nacionalci se niso med vojno ničesar naučili in ničesar pozabili. S tako ozko-srčnega stališča kakor je ta avtonomija kro-

kar iz rokava! Kar ne zmorejo vsi inženirji, komisarji in župani celega okraja, to naj izvedem jaz! Ko sem se o tej reči pogovarjal z ministrom, se mi je zasmejal v obraz. „Preljubi Zavrlé, mi ne živimo v dobi, ki bo tako srečna, da bo vsaka večja njiva imela svojo železnico!“ ... je dejal. Poleg tega, pomislite na strateške železnice, na večno sušo v državnih blagajnah! ... Blazna zagrizenost, porojena iz dolgočasje in zlobe!“

Zavrlé izpije ostanek kave, si zapali ugaslo cigareto, skozi nosnice puha dim in razmišlja: „Ako bi v prsih ugaslo tisto pekoče hrepenenje po časti in slavi, bi našel morda zadovoljnost tudi jaz v sebi samem. Bedasti so ljudje moje vrste. Še večji bedak pa je urednik, ki dan na dan tiska budalosti in zlobna natolčevanja. Podoben je oslu, ki ne ve, kje ga pika muha, ali za ušesom ali pod repom!“ ...

Zavrlé seže po drugem časopisu. Nanj zakriči sledeči nadpis:

„Korupcija in protekcija poklicanih faktorjev!“ — Čita:

„V trgu L. je slaboglasni župan ime-
noval novega občinskega tajnika. O njem

novin, hočejo rešiti narodnostno vprašanje v Avstriji.

— **Proti politični cenzuri.** Na sobotni seji poslanske zbornice je stavil poslanec Zenker predlog, naj se odpravi politična cenzura. Predlog so podpisali tudi oni socialno demokratični poslanci, ki so žurnalisti.

— **Notranje narodnostno samoodločevanje in samouprava.** V Pragi so zborovali v nedeljo nemško češki poslanci. Poslanec Pacher je poročal o svoji avdienci pri cesarju. Cesar se je izrazil, da sta on in vlada za to, da se izvede notranje narodnostno samoodločevanje in samouprava. To da je najboljša pot za preustrojitev notranjih razmer. Član gosposke zbornice grof Thun je dejal, da se morajo boriti avstrijski Nemci proti notranjemu sovražniku. Če noče vlada poslušati avstrijskih Nemcev, tedaj jej napovedujejo boj.

— **Federativna ruska republika.** Vojni minister Kerenski je imel nagovor na ukrajinske kmete v Kijevu in je dejal, da se izpremeni Rusija v federativno republiko.

— **Neodvisnost Finske.** Z veliko večino je sklenil finski deželni odbor, da postane Finska neodvisna in je odrekel začasni ruski vladi pravico, da bi odločevala o Finski. Finsko vladata le senat in deželni zbor. Socialistični poslanec, urednik Mackeli, pozivlja finsko mladino, naj se oboroži, da prepreči nameravana nasilja. Peterburška brzojavna agentura poroča, da je mogoč kompromis med začasno rusko vlado in finski deželnim zborom in da se reši lahko finsko vprašanje brez revolucionarnih dejanj.

— **Ukrajinski narodni svet.** Kijevski listi poročajo: Kijevski ukrajinski narodni svet je sprejel resolucijo, kjer naglašajo, da so izčrpana vsa sredstva, doseči z začasno vlado v Peterburgu edinstvo glede vprašanja ukrajinske avtonomije. V bodoče naj priznava Ukrajinci le narodni svet za svojo najvišjo oblast.

Dnevne beležke.

— „**Odpri srce, odpri roke, begun-
cem olajšaj gorje** ...“ Z Dolenjskega nam pišejo: Ni še tako dolgo, ko smo brali v slovenskih listih ginljiv poziv za pomoč beguncem, zlasti onim z Goriškega, ki so kri od naše krvi ... Kot odgovor na ta poziv se je zgodilo v mirnem okraju na Dolenjskem sledeče: Goriška begunka pride v dobro kmetiško hišo in prosi kruha. Gospodinja odvrne, da ga nima. Ali človeka s praznim želodcem ni mogoče tako hitro preplašiti in se ga iznebiti. Begunka prosi dalje in dalje, češ, saj diši po sveže pečenem kruhu. Gospodinja: „Prosile!“ Begunka

vemo, da je neveren, razuzdan in pijači vdan človek. Poučeni smo, da je novi pritepenec bližnji županov sorodnik. Prejšnjega priljubljenega, delavnega in boga boječega občinskega tajnika je župan brez vzroka odslovil. Moral je napraviti prostor županovem pijanem sorodniku! Mnogobrojna družina prejšnjega tajnika je sedaj v največji revščini. Prosimo milodarov za lačno družino. Našega gospoda poslanca, ki je pravičen in odločen mož, pa pozivamo, da v tej zadevi posreduje pri vladi, ki mora izčediti Avgijev hlev v naši občinski hiši!“

Zavrlé se nasmehne in odloži ogorek cigarete. Sklepa roke. maje z glavo in pre-mišljuje ta primer.

„Pravico naj dam ljudem?“ se vprašuje in se bridko zahrohota. „Saj ljudje ne ljubijo pravice ni resnice. Navsezadnje: Župan je moj prijatelj in vpliven pristaš. Naj se občinar obrne tja, kjer se ta reč odloča, na občinski zastop. Tam se oglasita, občan in volilec! Sicer pa rečem: Vsi uredniki so zblazneli; drugače se takih javnih pozivov, ki jih pregrevajo dan za dnevom, ne morem razlagati.“

(Dalje prih.)

sluša. Gospodinja: „Ne tako preprosto. Poklekajte!“ Begunka poklekne in prosi. Gospodinja: „Še premalo. Jokajte!“ Begunka se spusti v jok. Gospodinja: „Še vse premalo. Lezite na tla.“ Begunka izpolni tudi ta ukaz. Ko je bila končana ta tortura, begunka še ni dobila zaprosenega kruha. Šele na posredovanje neke sorodnice gospodinj, se je ta peklenšček v ženski podobi odločil, da „žrtvuje“ kosce kruha. Takšne sadove srčne podivjanosti rodi vojna!

— **Nov kurz „Slovenčeve“ zunanje politike.** V soboto je priobčil „Slovenec“ članek z naslovom „Avstrija in Nemčija“. V članku trdi, da bo treba revidirati avstrijsko zunanjo politiko, ki je bila doslej tako tesno zvezana z nemškimi interesi. Članek je sicer zelo zmeden, ker bi člankar rad povedal prav jasno „Proč od Nemčije“, a spleta previdne stavke, da bi ne bolelo ne na desno, ne na levo. Jugoslovanska socialno demokratična stranka je trdila že od nekdaj, da so interesi Avstrije na Balkanu in najraje tam išče močnega prijateljstva, kakor pa da ostaja vedno le ekspozitura nemške zunanje politike. Torej nas načelno le veseli izjava „Slovenca“. Poudarjamo pa le to, da je hotel še pred kratkim načelnik S. L. S. pozdraviti brzojavno nemškega cesarja, da je „Slovenec“ še pred nedavnim časom plamtel za zvezo z Nemčijo, a čez noč je napravil „links um“ ... Politična načelnost, politična morala — neznani pojmi glasilo najmočnejše slovenske stranke.

— **Spor v Slov. ljudski stranki.** V „Slov. Nar.“ in v „Slovencu“ čitamo te dni članke o plemeniti oziroma neplemeniti gonji proti kranjskemu dež. glavarju drju. Šusteršiču. „Slov.“ pravi, da je gonja proti načelniku stranke, gonja proti stranki. Mi se ne mislimo preveč pečati s tem, ali imajo v S. L. S. Šusteršiča radi ali ne, to je interna zadeva stranke. Konstatiramo samo, da je v tej stranki edinstvo v bodoče nemogoča, če so posamezni njeni politiki pošteno možje. Dr. I. E. Krek kaže že dlje časa, da je demokratičen in socialno čuteč mož, ki pozna in vidi zla človeške družbe. Njegov tovariš, prof. Jarc, je zastopnik agrarcev. Dr. Šusteršič je veleagrarec in konservativec prav v slogu nižjeavstrijskih in čeških veleketov. V vojni dobi je jasno, da ni mogoče zastopati obenem konsumenta — siromaka — in obenem tudi kmeta — producenta —. Osebnosti ali antipatije morajo izginiti, vez v stranki morajo biti skupni nazor, načela ideje. Da možje konservativnih nazorov s pregibljivimi hrbtišči in široko vestjo, ki vzprejema vse, kar se od zgoraj diktira, in možje demokratije — če jim ni demokracija le demagogičen lišp, ne morejo skupaj delati, če jih tudi morebiti družijo „katoliško svetovno naziranje“ o tem ni dvoma. Nova doba nastaja in odločno terja od ljudi, da se postavijo tja, kjer je njih mesto.

— **V Idriji** je 8. t. m. nenadoma, zadet od srčne kapi, umrl upokojeni ravnatelj rudniške deške ljudske šole gosp. Alojzij Novak v starosti 65 let. Obžalujemo, da je telesno krepek mož bil tudi izmed preštevilnih žrtv vojnih razmer. Okušal je zase in svojo rodbino bridko usodo slovenskega učitelja, posebno pod gospodstvom rudniške birokracije v Idriji, ki je socialno krivična in narodnostno sovražna slovenskemu življu. Pokojnik je izvrševal za idrijsko mesto t. zv. varuštvo po poklicu, za kateri posel ga je usposobljalo njegovo dolgoletno bivanje v rojstnem mestu kakor tudi njegova skrb, njegovo zanimanje za zapuščene, uboge in trpeče. Nekaj časa je tudi vodil deško zavetišče v Idriji. Bil je markantna, simpatična osebnost, vzgojitelj in šolnik stare korenine, a dostopen novjšim naziranjem in udeleževanjem.

— **Kontrolna komisija za državne dolgeve,** katere naloga je, da čuva nad tem, da se množe državni dolgov postavnim potom

— torej le potom parlamenta — ima bridke ure. V proračunskem odseku so obsodili njeno postopanje med vojno vsi poslanci, ker je ta komisija popolnoma zanemarila svojo zakonito dolžnost. Poslanci so povedali tej čedni komisiji, da bi bila lahko izsilila sklicanje parlamenta, če bi vztrajala na izpolnjevanju svojih dolžnosti. Od slovenskih poslancev je v tej komisiji klerikalec dr. Jankovič. Čeprav je obsodil proračunski odsek soglasno postopanje te komisije, vendar še noben član ni odložil svojega mandata.

— „Sloboda“, glasilo hrvatskih sodrugov ima v svoji prvi številki članek „Naše mrtvi“. Tu zvemo, da so padli kot žrtve vojni sodrugi: Josip Bertol, tajnik zveze stavbenih delavcev hrvatskih, Matija Benak, strankini tajnik iz Osjeka, Milan Dozet, član eks. odbora naše stranke iz Pulja, rodem Hrvat iz Banovine, Tomo Ferković, član glavnega odbora hrv. soc. dem. stranke in še mnogo sodrugov, ki jih bo delavstvo na jugu bridko pogrešalo. Časten jim spomin!

Pozor, južni in državni železničarji!

Na različna vprašanja železničarjev javljamo, da smo izvedeli na pristojnem mestu sledeče glede njihove aprovizacije: Železničarji pri težkem delu — strojno osebje in osebje vozne službe — ima pravico do 9 kg moke na mesec; železničarji pri srednje težkem delu do 7 in pol kg moke na mesec; uradniki in ostali ter svojci železničarjev do 5 kg moke na mesec. Vsa aprovizacijska mesta za železničarje so dobivala doslej natančno toliko moke, kolikor gre vsakemu. Ker pa doslej noben železničar ni dobil predpisano količino moke, je očitno, da so bili grdo ogoljufani!

Za kruh.

Vsak dan sedi pes tukaj, vsak dan, komaj za korak se premakne z mesta. Da ohrani svoje bedno pasje življenje, to ga priklepa na ta kraj. Marsikdo od bolnikov mu vrže ostanke obedov, kadar ne vidi sestri.

Včeraj, ko je postalo gladno tuljenje psa neznosno, mu je zagnal nekdo — v hipnem navalu velikodušnosti — četrtno hleba kruha. Kruh je bil star, trd, ena sama skorja in vrh tega plesniv. Ali kaj za to? Kruh je bil vendarle. Kruh, kruh! Človek, kruh!

Pes zasleduje z ostrim pogledom početje, plane kvišku, zagradi in nese v kot, prime s prednjima nogama kos in grize tako, da se razlega do nas.

V tem pride razcapana beračica ob palicah, ki zlobno udarjajo ob tla. Oči ima zapicene pred se na pot, kakor bi z njimi lahko kaj potegnila iz tal.

Zagleda psa s kruhom. Nogo je bila že dvignila za korak, a jo zopet postavi na tla in obstoji. Ali ni to kos kruha, ki ga otepa pes, še celo velik kos kruha? Kar požira zraven. Od zadržane požljivosti jej zastaja sapa in sikajoč jo puha skozi nos.

Nezaupno jo pogleda pes, močnejše prime kruh, godrnja.

Ali v tem trenutku že plane beračica na psa, zaluci palice proč. Strahoten boj pričinja, brez glasu, človeka pretrese skoz in skoz. Sedaj ima ženska kruh v rokah, visoko ga drži. Ves pobesnel se zagriže pes v njeno suho roko.

Več minut traja grozni boj, žival ob živali. Ženska zbere nove moči in trešči psa ob hišni zid, da visoko brizgne kri. Od bolečin zatuli pes in zbeži. Beračica obsiplje bežečega z osornimi besedami. Ali sredi

zmerjanja utihne. Glad jo popade iznova in rumene zobe zasadi v skorjo, ukradeno psu. Je in je, od razgrizene roke pa močno curlja kri.

Kjer je posedal prej dan za dnem pes in bulil v bolnišnico, sedi sedaj beračica. Uro za uro. Brez sledu hiti čas mimo nje. Ali njene lačne oči so postale nabrušeni noži in prodirajo skozi kameniti zid.

Ko ležim ponoči v postelji, slišim lajanje in kričanje. Brat človek! Brat človek! Pa strmim v zid, v grlu me davi...

O. Wöhrle.

Aprovizacija.

Razdelitev masti po znižani ceni na rdeče izkaznice. Mestna aprovizacija ljubljanska bo iz svojega skladišča na Poljanski cesti št. 15 (bivša Kranjčeva hiša) oddajala zopet na rdeče izkaznice mast po znižani ceni. Določa se naslednji red: V sredo, dne 18. julija od 8. do 9. štev. 321 do 400, od 9. do 10. štev. 401 do 480, od 10. do 11. štev. 481 do 560, popoldne od 2. do 3. štev. 561 do 640, od 3. do 4. štev. 641 do 720, od 4. do 5. štev. 721 do 800, od 5. do 6. štev. 801 do 880. V četrtek, dne 19. julija dopoldne od 8. do 9. štev. 881 do 960, od 9. do 10. štev. 960 do konca. Poleg rdeče izkaznice je prinesiti s seboj tudi maščobne karte. Kot izkazilo so veljavne le one rdeče izkaznice, katere so stranke prejele zadnje dni. Prinesiti je s seboj tudi posodo in pripraviti drobiž. — Razdelilni načrt za mast po znižani ceni na rumene izkaznice se objavi jutri.

Razdelitev mesa po znižani ceni na rumene izkaznice C. V sredo, dne 18. julija popoldne bo mestna aprovizacija iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa oddajala na rumene izkaznice, zaznamovane s črko C, goveje meso po 2 kroni kilogram. Določa se naslednji red: od pol 2. do 2. štev. 1 do 150, od 2. do pol 3. štev. 151 do 300, od pol 3. do 3. štev. 301 do 450, od 3. do pol 4. štev. 451 do 600, od pol 4. do 4. štev. 601 do 750, od 4. do pol 5. štev. 751 do 900, od pol 5. do 5. štev. 901 do 1050, od 5. do pol 6. štev. 1051 do 1200, od pol 6. do 6. štev. 1201 do 1350, od 6. do pol 7. štev. 1351 do 1500, od pol 7. do 7. štev. 1501 do 1650, od 7. do pol 8. štev. 1651 do 1800, od pol 8. do 8. štev. 1801 do konca. Poleg rumene izkaznice C se mora vsaka stranka izkazati tudi s kartami za meso, ki so se razdeljevale pri zadnjih krušnih komisijah. Pripraviti je drobiž.

Razdelitev mesa na rdeče izkaznice. V četrtek, dne 19. julija popoldne bo mestna aprovizacija razdeljevala iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa goveje meso na rdeče izkaznice po 2 K kg. Določa se naslednji red: Od 1 do pol 2 štev. 1 do 150, od pol 2 do 2 štev. 151 do 300, od 2 do pol 3 štev. 301 do 450, od pol 3 do 3 štev. 451 do 600, od 3 do pol 4 štev. 601 do 750, od pol 4 do 4 štev. 751 do 900, od 4 do pol 5 štev. 901 do konca. Poleg rumene izkaznice je prinesiti s seboj tudi izkaznice za meso. Razpored za razdelitev mesa na rdeče izkaznice zaznamovane s črko A se še objavi.

Razdelitev prekajenega mesa za uradniške skupine. V četrtek, dne 19. julija popoldne bo mestna aprovizacija razdeljevala iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa za uradniške skupine prekajeno prešičje meso po znižani ceni. Uradniška skupina I in II dobi meso po 4 krone, skupina III po 4.80 kron in skupina IV po 6.40 kron za kilogram. Določa se naslednji red: Od 5. do 6. ure pride na vrsto I. skupina, od 6. do pol 7. II. skupina, od pol 7. do 7. III. skupina, od 7. do pol 8. ure IV. skupina. Poleg uradniške izkaznice je prinesiti s seboj tudi nakaznico za meso.

Razno.

* **Rusko ljudstvo je navdušeno za ofenzivo.** Ko je izvedelo petrburško ljudstvo o uspehu ruske ofenzive je bilo tako navdušeno kakor še nikdar prej. General Ruski se je peljal skozi delavsko predmestje Wiborg. Ljudstvo ga je prisrčno pozdravljalo. Po glavnih ulicah Peterburga so bile znamenite manifestacije. Leninove pristaje, ki so razširjale vest, da so poročila o zmagoviti ofenzivi izmišljena, so pretepli.

* **Boljšega dela nimajo.** Kardinal Vanutelli je sprožil misel, naj se zgradi po končani vojni v Ostende tempelj miru. Stavil je že pripravljalni odbor, ki nabira prostovoljne prispevke. Papež je podaril 100 tisoč frankov. — V Haagu je že palača miru, v Ostende — najelegantnejšem svetovnem kopališču — bo tempelj miru — manjka le še skrinja miru in sprave, kamor bi shranjevali železarski veleindustrijalci svoje akcije.

* **Ljubezen je internacionalna.** Max Hochdorf pripoveduje v pismu iz Curiha: Pred kratkim je ležalo v eni izmed curiških, sedaj prenapolnjenih hiš, lepo dekle mrtvo, umorjeno. Ko je prišla policija, je našla poleg trupla dva moška. Eden je bil dekletov morilec, v roki je stiskal še revolver. Drugi je bil obupan in je krčevito jokal, njega je ljubilo dekle skrivoma, prvi pa se je lahko javno pokazal z dekletom. Prišel je, presenetil par in ustrelil dekleta. Enake stvari se dogajajo vsak dan in na vsem svetu. Ali le v Curihu se dogodi, da je umorjenka dunajčanka, in morilec iz Argentine in skrivoma ljubljani holandski polčrnc.

* **Ženske kot delegatke na mednarodni socialistični konferenci v Stockholmu.** Sodružica Zietzova zastopa na stockholmski konferenci neodvisno socialno demokratično stranko v Nemčiji, posebej pa še berlinske sodružice. Dunckerjeva in Luksemburgova sta delegirani skupaj s sodrugom Mehringom za volilni okraj Teltow — Beeskow in za druge organizacije. Pri švicarski delegaciji je sodružica Blochowa, predsednica švicarske zveze delavk. Ankersmitova in Balabanofova imata mandat za vso socialistično žensko internacionalo. V holandsko skandinavskem odseku je danska sodružica Nina Bangova.

* **Pred dvajsetimi leti.** 12. julija letos je preteklo dvajset let, odkar je hotel poleteti švedski raziskovalec Andree z balonom na severni tečaj. O usodi te ekspedicije, za katero so se zanimali prvi raziskovalci vsega civiliziranega sveta, tudi še danes, po dveh desetletjih ni ničesar znanega.

Vojna.

AVSTRIJSKO VOJNO POROČILO.

Dunaj, 17. julija. (Kor. urad.) Uradno se razglašča:

VZHODNO BOJIŠČE.

Udajajoč se pritisku nemških in avstro-ogrskih čet, so zapustili Rusi včeraj Kaluš in zapadni breg Lomnice. Zavezniki so jim sledili. Južno od Kaluša je prišlo mestoma do hudih bojev.

Pri Ldzianih se je razbilo 6 ruskih razbremenilnih sunkov v odporu hrvatskih bataljonov. Pri Landstrevu in Novici smo pridobili prostora.

Sicer niti ni z vzhodne fronte niti iz Albanije poročati ničesar novega.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Na Colbriconu so eksplodirale italijanske mine. Naše napadalne čete so zasedle rupo.

Šef generalnega štaba.

NEMŠKO VOJNO POROČILO.

Berlin, 17. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadska skupina prestol.
Ruprehta Bavarskega.

Ob obali so Angleži po čez dan živahnem ognju zopet napadli pri Lombartzydu. Zavrnili smo jih. Ob fronti od Noordshoota do Warnetona se je stopnjevalo bojno delovanje artiljerije do precejšnje sile. Tudi na obeh bregovih Scarpe je bilo živahno. Sovražni izvidni sunki so se razbili pri Mes-sinesu, Halluchu, Gavrellu, Bullecourtu in severno od St. Quentin.

Armadska skupina nemškega prestolonaslednika.

Dopolodne so ob cesti Laon-Soissons vdrla napadalna krda nekega hanoverskega polka skupno s pijonirji po artiljerijskem napadu v francoske črte, razstrelila so kritja in topove v jarkih ter se povrnile s številnimi vjetniki in strojnimi puškami v lastne jarke. Pri Courteconu smo včeraj pošočili z nenadnim napadom vzeli nadaljni kos francoske pozicije. Število vjetnikov je vsled tega v tem odseku naraslo na preko 450 Francozov. Kratko prednc se je stemnilo, je pričel sovražnik na mah najsilnejše obstreljevati pozicije med pristavo Malval in Cernyem. Nato se je pričel proti tej fronti silen, v gostih masah izvršen napad, ki se je brezuspešno z najtežjimi izgubami razbil v ognju topov in v bližinskem boju. Vse nedavno zavzete pozicije so trdno v rokah preizkušene vzhodnopruske divizije.

Severno Reimsa se je ponesrečil francoski sunek proti jarkom južno od Bois Soulains, ki smo jih bili osvojili. Nadaljni sunek smo potlačili z ognjem naših pušk. Na hribu Poehl v zapadni Champagni se je Turinžanom posrečilo v srditih bojih z ročnimi granatami pregnati Francoze iz preostalega kosa naše stare pozicije ter odbiti več protinapadov. Na levem bregu Moze se je pričel opoldne najljutejši artiljerijski ogenj proti višini 304 in črtam v bližini. Naš uničujoči ogenj, na francoske jarke in zbirališča je zadušil sovražni napad. Le malo ljudi je prišlo iz jarkov. Danes opoldne je topovski boj tamkaj znova narasel.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadska fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Živahno bojno delovanje pri Rigi, Dvinsku in Smorgonu traja. Ob jasnem vremenu je bil ob Nadajovki ogenj močnejši kakor zadnje dni. Južno Dnjestra so zavzeli renski polki gozdno ozemlje severno Kaluša. Ker so tudi z zapada prodirale nemške sile, so Rusi izpraznili mesto in so se umaknili kar najhitreje na južni breg Lomnice.

S front generalnega polkovnika nadvojvode Josipa in generalfeldmaršala von Mackensena ni poročati nič bistvenega.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Položaj je neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster
v. Ludendorff.

RIM

Duhovito zasnovan zgodovinski roman slovečega francoskega pisatelja EMILA ZOLA. Poslovenil E. K. Cena izvodu je 2 K. po pošti 20 v več. Dobiva se v knjigarnah in tudi potom uprave našega liste.

Občno konsumno društvo

v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljša aprovizacijsko mesto, ki preskrbuje z vsemi potrebščinami svoje članke po na najugodnejših cenah.

Član konsumnega društva lahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

F. BATJEL

Prej v Gorici.

Ljubljana, Stari trg 28

Moška in ženska dvokolesa

še s staro pnevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11.

Konsumno društvo

za Ljubljano in okolico

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani.

Pisarna: Ljubljana-Šiška, Kolodvorska ul. 56.

Osrednje skladišče: Kolodvorska ulica 56.

Prodajalne:

1. Ljubljana—Šiška, Kolodvorska ulica 56.
2. „ Sodne ulice 4.
3. „ Krakovski nasip 10.
4. „ Udmat, Bohoričeva ulica 12.
5. Vič—Glince, Tržaška cesta.
6. Vič—Rožna dolina 165.
7. Tržič na Gorenjskem.
8. Sava (okr. Jesenice) na Gorenjskem.
9. Jesenice na Gorenjskem.
10. Koroška Bela—Javornik.

Prodaja se le članom.

Pristopnina 1 K.

Delež 40 K.

V letu 1916-17 (od 1. julija 1916 do 30. junija 1917) se je oddalo blaga med zadrugnike za 2.000.000 kron. Zadrugnikov (30. jun. 1917): 2500 rodbin.

Družbeno premoženje 1. junija 1917:

Rezervni zaklad K 20.400.
Dispozicijski . . . K 11.750.
Bolniški . . . K 15.000.
Pogrebni . . . K 1.000.
Penzijski . . . K 6.000.
Deležni . . . K 60.000.

Mati.

Zanimiv roman iz delavskega življenja.

Spisal M. Gorki.

Cena izvodu je 4 K. po pošti 20 v več.

Dobiva se v knjigarnah in tudi potom uprave našega lista.

Agitirajte za „Naprej!“ Pošiljajte ga vojakom!

Vsa pohištvena in stavbena mizarska dela

prevzame

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

reg. zadruga z om. poročtvom

Vič-Glince pri Ljubljani

po izredno solidnih cenah in jamči za dobro izvršbo.

Ima že doslej najboljše reference.